

Helligånden er Gud som håbets nutid

– interview med Anna Marie Aagaard

Af Hanne Høgild, teologisk medarbejder i FUV og Konfirmandcenteret

I 1973 blev Anna Marie Aagaard Danmarks første kvindelige dr.theol. på afhandlingen »Helligånden sendt til verden«, og siden er hun blevet kendt for udsagnet, at vi altid må gå baglæns ind i triniteten. Kirken Underviser har mødt hende til en samtale om at gøre Helligånden mere konkret i konfirmationsforberedelsen.

Når man nævner Anna Marie Aagaards navn, vil mange tænke på hendes nærmest iko-

niske formulering, at »vi skal gå baglæns ind i triniteten« – baglæns ind i Guds treenighed. For at forstå, hvad hun mener med udtrykket, er det vigtigt at understrege, at det ikke er en fremhævelse af Helligånden og en nedtoning af Faderen og Sønnen, hun taler om. Det er derimod en betoning af, at Helligånden altid er vores indgang til Gud, fordi det er vores eneste mulighed for at erfare og forstå Gud. Det er igennem Helligånden, vi også får adgang til at forstå betydning af Faderen og Sønnen. Lyder det kompliceret? Det er det såmænd ikke, hvis man spørger Anna Marie Aagaard selv. Jeg har stillet hende tre spørgsmål om, hvordan man som konfirmandunderviser kan gøre Helligånden mere konkret og mindre abstrakt, når man gerne vil formidle det til konfirmanderne.

»Gud er blandet ind i vores liv på meget konkrete måder. Det skal konfirmanderne vide,«

Hvad går konfirmanderne glip af, hvis de ikke lærer om Helligånden i løbet af deres konfirmationsforberedelse?

»I virkeligheden ligger der jo i det spørgsmål et positivt udsagn, fordi der faktisk er noget, man kan gå glip af,« siger hun tænksomt og fortsætter. »Det, man kan gå glip af, er rettigheden til at betragte noget som helligt. Den rettighed, må man ikke fratage konfirmanderne.« Hun har hæftet sig ved udtrykket 'gå glip af', for, som hun siger, »der ligger også i den formulering, at man kun kan gå glip af noget, man rent faktisk har adgang til, og som er en del af en selv eller ens eget liv«. Hun opsummerer sit svar med at sige, at dét konfirmanderne konkret går glip af, hvis de ikke lærer om Helligånden, er erfaringen af, at Gud er på færde midt i menneskers liv – også i konfirmandernes liv. »Gud er blandet ind i vores liv på meget konkrete måder. Det skal konfirmanderne vide,« slutter hun venligt og bestemt.

Har du et godt råd til præster, der synes, det er svært og »fluffy« at forklare til konfirmander, hvad Helligånden er?

»Præster skal først og fremmest læse eller, måske endnu bedre, genfortælle alle de bibelske historier og fortællinger om, at Gud er blandet ind i menneskers liv,« indleder hun og fortæller, at hun i coronatiden selv har tænkt en del på Gal. 5,22 om Åndens frugter. »Det er der jo ikke noget særlig mystisk ved,« siger hun. »Konfirmander kan da sagtens forholde sig til begreber som mildhed, barmhjertighed, tålmodighed, glæde og fred. Det har alle mennesker erfaringer med på den ene eller anden måde.« Hun fortæller, hvordan hun forleden havde fået fyldt sin egen indkøbskørevogn lidt for meget op med varer, da hun var ude for at handle og derfor havde lidt svært ved at trække den på vejen hjem. »Så kom der en ung dame forbi, som stoppede op og spurgte, om hun ikke skulle trække den for mig. Hun hjalp mig helt hjem til min dør, selv om hun slet ikke selv skulle den vej,« fortæller hun. »Og lige der på en grå januardag på en kedelig

villavej i Aarhus var det pludselig venlighed, godhed, glæde og barmhjertighed, der kom mig i møde,« siger hun med smil i stemmen. »Det er da meget konkret! Det er da til at forholde sig til!« Og hun mener, at den forståelse af at møde et andet menneske på den måde og betragte det møde som helligt, skal konfirmanderne have lov til at opleve. »Det er en konkret oplevelse af, at Gud er på færde i vores liv her og nu,« tilføjer hun, »det skal præsterne være med til at åbne konfirmandernes øjne for.«

Det er derfor, Anna Marie Aagaard først og fremmest synes, at præster og konfirmander skal læse sammen i Bibelen, »for her er der så mange konkrete eksempler på, at Helligånden er Gud som håbets nutid. Jeg synes, det er sådan en flot formulering,« siger hun. Og så tilføjer hun, »der er også et lille citat, jeg ved faktisk ikke, hvor det stammer fra, men som jeg er meget glad for, og som også gælder for konfirmanderne: 'Ånden trænger til steder, hvor den kan få udtryk. Mennesker trænger til steder, hvor den kan få plads'. Og det behøver ikke at være mere kompliceret end at tage en kørevogn og vise barmhjertighed, godhed og mildhed. Det er sådan set meget enkelt,« slutter hun.

»Og lige der på en grå januardag på en kedelig villavej i Aarhus var det pludselig venlighed, godhed, glæde og barmhjertighed, der kom mig i møde,« siger hun med smil i stemmen. »Det er da meget konkret! Det er da til at forholde sig til!«

Hvordan går man bedst baglæns ind i triniteten i konfirmationsforberedelsen?

»Det første, vi som mennesker møder i verden, er Helligåndens frugter. Vi går baglæns ind i triniteten ved at begynde med det, vi ser og hører, og som vores hænder rører ved,« siger hun. »Og der kan man knytte an til nadveren, som jo også er en del af konfirmationsforberedelsen.« Hun siger, at idet nadverens på én gang konkrete og sanselige element kobles sammen med det mystiske og hellige, er det et godt og konkret sted at vise konfirmanderne hen.

»Så synes jeg også, præsterne skal fortælle pinseberetningen for konfirmanderne og få styr på den del af kristentroen,« siger hun. »De fleste synes, at det er en mærkelig fortælling om ild og tunger, men den handler jo i virkeligheden om det mirakel, at alle mennesker forstår, at Gud er til stede i menneskelivet,« fortæller hun. »Pinsemiraklet er, at vi får lov til at forstå, omgås, røre ved, leve Guds store gerninger, og at det er for alle mennesker,« understreger hun. »Så lad være med at gøre den fortælling til en snublesten for konfirmanderne, for det er ganske enkelt en fortælling om, at vi alle sammen inddrages i og forstår Guds gode gerninger. Og derved får vi Åndens frugter og får lov til at leve i håbets nutid,« siger hun og afrunder, »Guds nærvær i verden er ikke kun i ét menneske, Jesus, men det er også i os.«